

Дуже цікаві дані отримані по м'ясному комолому сименталі, якому притаманна велика енергія росту, яка досягає живої маси 193 кг в 5-ти місячному віці при оплаті корму за 1 кг приросту 4,8 кормових одиниць, при безприв'язному утриманні на культурних пасовищах. Проведені дослідження свідчать, що за весь дослідний період науково-господарського досліду бугайці м'ясного напрямку продуктивності мали високу потенційну енергію росту за весь пасовищний період вирощування в умовах передгір'я Карпат.

Встановлено, що кращі економічні показники отримано в II і III дослідних групах, в яких затрати кормів на 1 ц приросту живої маси склали 5,2 і 4,8 ц к. од., собівартість приросту живої маси 1 голови за період вирощування дорівнювала 312,4 і 307,6 грн. Чистий дохід на 1 голову в цих групах був найбільшим і становив 102,6 і 107,4 грн. В результаті рентабельність вирощування склала відповідно 32,8 % і 34,9 %. Дещо нижчі економічні показники отримано при вирощуванні бугайців I дослідної групи. Так, витрати кормів на 1 ц приросту живої маси 1 голови становили 7,2 ц к. од., а собівартість 1 ц приросту живої маси 336,0 грн., при чистому прибутку на 1 ц живої маси 79,0 грн. з рентабельністю 23,5 %. Отримані результати свідчать про те, що проведена економічна ефективність інтенсивного вирощування бугайців симентальської породи комбінованого і м'ясного напрямків з досягненням добових приростів більше 838 г і 1024 г збільшує рентабельність до 32,8 – 34,9 %, що забезпечує розроблену інтенсивну технологію виробництва яловичини перспективною в умовах передгір'я Карпат.

Таким чином, в результаті досліджень запропоновано прив'язну технологію утримання симентальської м'ясної худоби, яка забезпечує високі добові прирости живої маси бугайців за підсисний період до 1024 г за добу, без використання концентрованих кормів, яка дозволяє отримувати дешеву яловичину в умовах передгір'я Карпат.

УДК 638[121.1+124.8]

Осінов О.Л., Пшеничний О.А., студенти ОКР спеціаліст спеціальності "Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва"

Науковий керівник – Шутяк О. В., кандидат с.-г. наук, доцент,

Подільський державний аграрно-технічний університет, м. Кам'янець-Подільський, Україна

ВПЛИВ ВІКУ МАТКИ НА РОЗВИТОК БДЖОЛОСІМЕЙ

Інтенсивність розвитку бджолоїної сім'ї, її продуктивність і життєздатність залежить не тільки від стану гнізда, технології догляду, медозбірних умов, а й від якості бджолоїної матки.

Доведено, що високопродуктивні завжди ті сім'ї, де працює молода матка, однак проявити вони себе можуть лише при наявності сприятливих умов: медозбору, погоди, стану гнізда та сили сім'ї. Однак, маючи молоду матку в гнізді, бджолоїна сім'я, навіть при сприятливих умовах, може проявляти невисоку продуктивність. Фактично на будь-якій пасіці є малопродуктивні сім'ї і основна причина цього – низька якість маток та спадкова цінність. Тому,

нашою метою було вивчення впливу віку бджоломатки на розвиток бджіл української степової породи.

Дослідження проводилось в умовах пасіки СВК “Летава” Чемеровецького району Хмельницької області. Для цього були сформовані три групи бджолосмей (по три сім’ї у кожній). На початок дослідження (травень 2014 року) вік маток контрольної групи становив 35 міс.; І контрольної – 24 міс.; ІІ контрольної – 11 міс. Бджолосім’ї були аналогами за показниками розвитку, характеризувалися однаковими умовами утримання та станом кормової бази.

Незначні зміни в кількості розплоду були зафіксовані вже через місяць. Порівнюючи даний показник між групами, ми відмітили позитивну різницю лише в порівнянні з першою дослідною групою де знаходилася дворічна матка. Так, різниця між контрольною і І дослідною групою становила 17,0 %, між ІІ та І дослідними групами – 7,9 %. Отже, під час літнього розвитку різниця в силі сімей була незначна, проте в кількості розплоду – мала суттєві відмінності.

Дещо інша картина спостерігалася під час осіннього розвитку. За період літнього медозбору найбільш ослабленими виявилися бджоли контрольної групи з старими матками. Помітна різниця у кількості бджіл і розплоду в дослідних сім’ях, свідчить про зниження з віком процесу яйцекладки матками. Даний показник прямо впливає на силу сім’ї, особливо це відчутно в кінці сезону.

Станом на 10.08.14 р. в контрольній групі бджолосмей кількість розплоду було в межах 18,6 тис., в той час як у І дослідній – 20,8, а у ІІ – 24,3 тис.

Через місяць ситуація кардинально змінилася. У дослідних групах, де попередньо кількість розплоду була вищою матки зменшили відкладання яєць, що характерно при підготовці до зимівлі. У контрольній групі бджоли продовжили вирощування значної кількості розплоду, виснажуючись при цьому.

Зимовий період найбільш несприятливий для бджіл і тому є критичним для всіх без виключення, проте найкраще зимують бджоли в яких є молоді матки. На початок квітня 2015 року в контрольній групі сила сімей в середньому становила 18,2 тис., а кількість розплоду – 10,2 тис. Аналогічні показники І та ІІ дослідних груп відповідно складали 20,1, 20,7 тис. та 11,4, 14,1 тис. Отже, бджолині сім’ї другої дослідної групи, як за силою сімей, так і за кількістю розплоду суттєво переважають аналогів І дослідної та особливо контрольної груп.

Бджолосім’ї, в яких молода і якісна матка, стають сильними до початку головного медозбору, який починається в умовах господарства, в кінці червня і продовжується в липні місяці. Такі сім’ї інтенсивно використовують медозбір, звільняючи для цього багато льотної бджоли, знижуючи при цьому яйцекладку маток. У слабких сім’ях, де матка стара, процес використання медозбору проходить дещо по іншому. Під час головного медозбору, слабкі сім’ї, продовжують розвиватися, яйцекладка, як правило, у маток не знижується, велика кількість бджіл зайнята вигодовуванням розплоду, на медозборі зайнято менше бджіл ніж у сильних сімей, продуктивність таких сімей низька.

При цьому слід зауважити, що в сильних бджолосім’ях розвиваються великі, сильні бджоли, а в слабких малі і ослаблені, що також впливає на їх продуктивність.

Таким чином, вік матки суттєво впливає на розвиток сімей і на їх силу, що є одним із основних складових їх високої продуктивності.